

Odborné vyjadrenie

Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva (ďalej ako „Stredisko“) bol doručený podnet klienta, v ktorom namietal diskrimináciu obyvateľov Bratislavy s trvalým pobytom v apartmánoch – nebytových priestoroch v porovnaní s obyvateľmi s trvalým pobytom v bytoch v súvislosti s nárokom na vydanie rezidentskej parkovacej karty. Stredisko podľa § 1 ods. (2) písm. e) zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších právnych predpisov (ďalej ako „zákon o zriadení Strediska“) zabezpečuje právnu pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie. Stredisko vydalo v predmetnej veci nasledovné odborné vyjadrenie.

Z obsahu podnetu a postup Strediska vo veci

Klient v podnete poukázal na možnú diskrimináciu obyvateľov Bratislavy s trvalým pobytom v apartmáne v porovnaní s obyvateľmi s trvalým pobytom v byte, v súvislosti s nárokom na vydanie rezidentskej parkovacej karty. Stredisku zároveň uviedol informáciu, že apartmán, na ktorý žiadal vydanie rezidentskej parkovacej karty má v liste vlastníctva označený ako nebytový priestor. Klient zastával názor, že rezidentská parkovacia karta by sa mala vzťahovať rovnako na všetkých rezidentov, t. j. obyvateľov s trvalým pobytom v Bratislave bez rozdielu. Uvedené odôvodňoval platením rovnakých daní, podieľaním sa na hlasovaní a všetkých právnych úkonoch súvisiacich s trvalým pobytom.

Stredisko s cieľom posúdenia dôvodnosti podmienky vydania rezidentskej parkovacej karty vzťahujúcej sa na trvalý pobyt v byte zaslalo hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislave (ďalej ako „hlavné mesto“) žiadosť o poskytnutie stanoviska. Žiadosťou o poskytnutie stanoviska požiadalo hlavné mesto o vyjadrenie sa k otázke na základe akého dôvodu sa podmienka vydania rezidentskej parkovacej karty uvedená v § 10 ods. 1 písm. b) Všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 8/2019 z 27. júna 2019 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel (ďalej ako „nariadenie“) vzťahuje na trvalý pobyt v byte, pričom sa nevzťahuje na trvalý pobyt rezidentov v apartmánoch ako nebytových priestoroch. Stredisko zároveň položilo hlavnému mestu otázku prečo pri tvorbe parkovacej politiky nezohľadnilo pri nároku na vydanie rezidentskej parkovacej karty aj trvalý pobyt rezidentov v apartmánoch. Odpoveď na žiadosť o poskytnutie stanoviska (ďalej ako „odpoveď“) bola Stredisku doručená dňa xxxx.

Z odpovede hlavného mesta

Hlavné mesto v odpovedi uviedlo, že ohlasovanie pobytu občanov upravuje zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky (ďalej ako „zákon o hlásení pobytu občanov“). V zmysle ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o hlásení pobytu občanov *„Trvalý pobyt má občan len v budove alebo jej časti, ktorá je označená súpisným číslom alebo súpisným a orientačným číslom a je určená na bývanie, ubytovanie, alebo na individuálnu rekreáciu, ak tento zákon neustanovuje inak. Za časť budovy sa považuje aj byt.“* Toto ustanovenie jednoznačne ustanovuje, že trvalý pobyt je možné ohlásiť len v budove so súpisným číslom alebo súpisným a orientačným číslom a zároveň sa musí jednať o budovu, ktorá je určená na bývanie, ubytovanie alebo individuálnu rekreáciu. To isté platí aj pre časť budovy, za ktorú sa podľa výslovného znenia tohto ustanovenia považuje aj byt.

Hlavné mesto doplnilo, že v tejto súvislosti je potrebné vymedziť pojem budova a byt. Odpoveď na túto otázku podáva zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) (ďalej ako „stavebný zákon“). Podľa ustanovenia § 43a ods. 1 a 2 stavebného zákona *„Stavby sa podľa stavebnotechnického vyhotovenia a účelu členia na pozemné stavby a inžinierske stavby. Pozemné stavby sú priestorovo sústredené zastrešené budovy vrátane podzemných priestorov, ktoré sú stavebnotechnicky vhodné a určené na ochranu ľudí, zvierat alebo vecí; nemusia mať steny, ale musia mať strechu. Podľa účelu sa členia na bytové budovy a nebytové budovy.“*

Ustanovenie § 43b ods. 1 stavebného zákona zase vymedzuje, čo sa rozumie pod bytovou budovou a ustanovenie §43b ods. 2 stavebného zákona vymedzuje pojem bytový dom: *„(1) Bytové budovy sú stavby, ktorých najmenej polovica podlahovej plochy je určená na bývanie. Medzi bytové budovy patria a) bytové domy, b) rodinné domy, c) ostatné budovy na bývanie, napríklad detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útulky pre bezdomovcov. (2) Bytový dom je budova určená na bývanie pozostávajúca zo štyroch a z viacerých bytov so spoločným hlavným vstupom z verejnej komunikácie.“*

Odsek 4 a 5 ustanovenia § 43b stavebného zákona vymedzuje pojem byt a obytná miestnosť *„(4) Byt je obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom usporiadaný do funkčného celku s vlastným uzavretím, určený na trvalé bývanie. (5) Obytná miestnosť je miestnosť, ktorá svojím stavebnotechnickým riešením a vybavením spĺňa podmienky na trvalé bývanie.“* Definícia bytu podľa stavebného zákona však nie je jedinou definíciou bytu v slovenskom právnom poriadku. Byt totiž definuje aj zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „bytový zákon“), a to konkrétne v ustanovení § 2 ods. 1, podľa ktorého *„Bytom sa na účely tohto zákona rozumie miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím*

stavebného úradu trvalo určené na bývanie a môžu na tento účel slúžiť ako samostatné bytové jednotky.“ Obe definície sú na prvý pohľad takmer totožné, avšak je potrebné si všimnúť niekoľko podstatných skutočností. Podľa definície bytu v stavebnom zákone môže byť **za byt považovaná len miestnosť alebo súbor miestností určená na trvalé bývanie, pričom obytnou miestnosťou je miestnosť, ktorá svojim stavebnotechnickým riešením a vybavením spĺňa podmienky na trvalé bývanie.** Stavebnotechnické podmienky upravujú rôzne normy z oblasti stavebníctva, no napr. aj **Vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia.**

Hlavné mesto v odpovedi ďalej konštatovalo, že podľa definície v bytovom zákone, je bytom miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu trvalo určené na bývanie a môžu na tento účel slúžiť, ako samostatné bytové jednotky. Stavebný úrad vydáva pri realizácii stavby viaceré rozhodnutia, od stavebného povolenia až po kolaudačné rozhodnutie. Podľa ustanovenia § 76 ods. 1 stavebného zákona *„Dokončenú stavbu, prípadne jej časť spôsobilú na samostatné užívanie alebo tú časť stavby, na ktorej sa vykonala zmena alebo udržiavacie práce, pokiaľ tieto stavby vyžadovali stavebné povolenie, možno užívať len na základe kolaudačného rozhodnutia.*“ Podľa § 81 ods. 1 stavebného zákona *„V kolaudačnom konaní stavebný úrad najmä skúma, či sa stavba uskutočnila podľa dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní a či sa dodržali zastavovacie podmienky určené územným plánom zóny alebo podmienky určené v územnom rozhodnutí a v stavebnom povolení. Ďalej skúma, či skutočné realizovanie stavby alebo jej užívanie nebude ohrozovať verejný záujem, predovšetkým z hľadiska ochrany života a zdravia osôb, životného prostredia, bezpečnosti práce a technických zariadení.*“

Hlavné mesto ďalej uviedlo, že na základe uvedeného je možné konštatovať, že byt musí spĺňať stavebnotechnické podmienky, najmä na úseku ochrany zdravia osôb, ako napríklad dostatočné osvetlenie miestnosti, izoláciu, vykurovanie, a pod. Ak tieto normy nespĺňa, potom by sa nemal považovať za byt podľa stavebného zákona a stavebný úrad by nemal vydať kolaudačné rozhodnutie, nakoľko jeho povinnosťou je skúmať okrem iného aj to, či užívanie stavby nebude ohrozovať život a zdravie osôb.

Hlavné mesto v odpovedi zároveň uviedlo, že pojem **apartmán** nemá v slovenskej právnej úprave svoju legálnu definíciu. Pri apartmánoch, ktoré sú určené na trvalé bývanie vznikajú pochybnosti, či sa jedná o byty alebo nebytové priestory. Jednoznačnú odpoveď na túto otázku nie je možné z aktuálnej právnej úpravy vyvodiť. Pri stavbe budovy môžu vzniknúť aj také priestory, ktoré nie je možné označiť za „plnohodnotný byt“, nakoľko sa buď prekročí limit bytov uvedený v územnom pláne, alebo tento priestor nespĺňa stavebnotechnické predpisy najmä svetlotechnické normy. Ak tieto priestory nechce developer predať, či prenajať ako nebytové priestory, ale naopak chce aj tieto miestnosti

využiť na zhotovenie priestoru na trvalé bývanie, označí ich ako apartmány. Apartmány sú podľa vyjadrení odbornej verejnosti **práve miestnosťami v budovách, ktoré sa na prvý pohľad javia ako klasické byty, no nespĺňajú stavebnotechnické normy, majú menšiu výmeru, nemajú dostatok denného svetla**, alebo sú orientované na severnú svetovú stranu a pod.. Na to, aby mohla byť určitá budova a priestory v nej užívané, musí najskôr stavebný úrad posúdiť, či boli dodržané podmienky uvedené v stavebnom povolení, ako aj všetky technické normy na úseku realizácie stavieb a ochrany zdravia. Inak tomu nie je ani pri bytoch. Byt je súborom miestností určených na trvalé bývanie. Výkladom vyššie uvedených zákonných ustanovení je možné vyvodiť, že subjektom, ktorý má právo určiť účel užívania, a teda aj to, či je priestor určený na trvalé bývanie alebo nie, je práve stavebný úrad.

Hlavné mesto ďalej uviedlo, že k otázke prihlasovania trvalého pobytu sa vyjadrilo Ministerstvo vnútra SR, podľa ktorého je možné si v apartmáne nahlásiť trvalý pobyt, ak je tento priestor v liste vlastníctva označený ako **byt**. Ministerstvo sa pritom odvoláva na Úrad geodézie kartografie a katastra SR, ktorý vydáva tzv. katastrálny bulletin.

V katastrálnom bulletine č. 3/2007 odpovedal kataster na otázku č. 31 nasledovne: „Podľa § 6 ods. 1 písm. d) zákona NR SR č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, v katastri nehnuteľností sa evidujú byty a nebytové priestory. Pojem byt je definovaný v zákone NR SR č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov ako vec určená na bývanie. Nakoľko katastrálny zákon nepozná pojem apartmán, zapíše do katastrálneho operátu apartmán ako byt – vec určená na bývanie, aj keď ide o sezónne bývanie, označený podľa údajov katastra t. j. číslom bytu, číslom poschodia v dome súp. č. stavby, na pozemku parc. č. a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a podiel na pozemku, resp. príslušenstvom pozemku, alebo iné právo k pozemku. **Z uvedeného vyplýva, že apartmán zapíšeme do katastra ako byt.**“

Hlavné mesto v závere odpovede zhrnulo, že z vyššie uvedeného vyplýva, že ohlasovňa pobytu nezapíše trvalý pobyt užívateľovi/vlastníkovi apartmánu zapísaného v katastri nehnuteľností ako nebytový priestor. Takéto apartmány neslúžia na trvalé bývanie nakoľko nespĺňajú stavebnotechnické normy, majú menšiu výmeru, nemajú dostatok denného svetla alebo neboli dodržané podmienky uvedené v stavebnom povolení, technické normy na úseku realizácie stavieb a ochrany zdravia. Práve z dôvodu, že apartmány ako nebytové priestory neslúžia na trvalé bývanie neboli zohľadnené pri priznávaní nároku na vydanie rezidentskej parkovacej karty. Rezidentské parkovanie bolo prijaté v miestach, kde existuje výrazný problém s parkovaním, s cieľom zvýhodniť obyvateľov v daných miestach. Hlavné mesto dodalo, že vlastník nehnuteľnosti v lokalite regulovaného parkovania môžete využiť napr. abonentskú kartu.

Základné pravidlá parkovacej politiky v Bratislave

Základné pravidlá celomestskej parkovacej politiky v Bratislave sú upravené v nariadení¹. Nariadenie v zmysle § 1 ustanovuje úseky miestnych komunikácií na dočasné parkovanie motorových vozidiel na území hlavného mesta, určuje spôsob zabezpečenia prevádzky parkovacích miest, výšku úhrady za dočasné parkovanie, spôsob jej platenia a spôsob preukázania jej zaplatenia. V zmysle § 7 ods. 1 nariadenia „Prevádzkovateľ vydáva nasledujúce typy parkovacích kariet: a) rezidentskú parkovaciu kartu, b) návštevnícku parkovaciu kartu, c) bonusovú parkovaciu kartu, d) abonentskú parkovaciu kartu.“ Podľa § 7 ods. 5 písm. a) nariadenia „Na účely vydávania parkovacích kariet sa rozumie trvalým pobytom trvalý pobyt občana Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu a pobyt cudzinca na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu.“ Podľa § 7 ods. 5 písm. b) nariadenia „Na účely vydávania parkovacích kariet sa rozumie bytom obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom usporiadaný do funkčného celku s vlastným uzavretím, ktorý je rozhodnutím stavebného úradu určený na trvalé bývanie.“

V zmysle § 9 nariadenia „Rezidentská parkovacia karta umožňuje bez ďalšej úhrady dočasné parkovanie motorového vozidla s evidenčným číslom, ku ktorému je parkovacia karta priradená, na parkovacích miestach v zóne, pre ktorú je parkovacia karta vydaná.“ V zmysle § 10 ods. 1 nariadenia „Rezidentskú parkovaciu kartu vydá prevádzkovateľ žiadateľovi, ktorý spĺňa nasledovné podmienky: a) je fyzickou osobou, b) má trvalý pobyt v byte v zóne, pre ktorú je parkovacia karta vydaná a c) má vzťah k motorovému vozidlu, ku ktorému je parkovacia karta priradená.“

Právna úprava bytu, nebytového priestoru, apartmánu a trvalého pobytu

V zmysle vyššie uvedeného byt je upravený v § 43b ods. 4 stavebného zákona², ako aj v § 2 ods. 1 bytového zákona³. Nebytový priestor je definovaný v § 2 ods. 3 bytového zákona ako „miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu určené na iné účely ako na bývanie; nebytovým priestorom nie je príslušenstvo bytu ani spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu“.

Apartmán upravuje vyhláška č. 277/2008 Z. z. Ministerstva hospodárstva

¹ Všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 8/2019 z 27. júna 2019 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel, dostupné na: [Všeobecne záväzné nariadenie č. 8/2019 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel \(windows.net\)](https://www.mest Bratislava.sk/obce/verejne-sprawy/vseobecne-zavazne-nariadenie-8-2019-o-docasnom-parkovanii-motorovych-vozidiel)

² § 43b

(4) Byt je obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom usporiadaný do funkčného celku s vlastným uzavretím, určený na trvalé bývanie.

³ § 2

(1) Bytom sa na účely tohto zákona rozumie miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu trvalo určené na bývanie a môžu na tento účel slúžiť ako samostatné bytové jednotky.

Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú klasifikačné znaky na ubytovacie zariadenia pri ich zaradovaní do kategórií a tried (ďalej ako „vyhláška MH SR“) v § 5 ods. 8, v zmysle ktorého „*Apartment je súbor dvoch alebo viacerých miestností na ubytovanie hostí. Jedna z týchto miestností spĺňa podmienky obývacej miestnosti. Súčasťou apartmánu je hygienické zariadenie. Apartment v prípade apartmánového domu je vybavený kuchynkou alebo kuchynským kútom a možno ho nazvať i apartmánovým bytom.*“

Trvalý pobyt je upravený v zákone o hlásení pobytu občanov. V zmysle § 3 ods. 1 zákona o hlásení pobytu občanov „*Trvalý pobyt je pobyt občana spravidla v mieste jeho stáleho bydliska na území Slovenskej republiky. Občan má v tom istom čase iba jeden trvalý pobyt.*“ § 3 ods. 2 zákona o hlásení pobytu občanov je citovaný vyššie v časti „Z odpovede hlavného mesta“.

Právne posúdenie

Všeobecný princíp rovnosti, ako aj antidiskriminačný normatív, sú zakotvené v Ústave Slovenskej republiky (ďalej ako „Ústava SR“) v čl. 12 ods. 1 (všeobecný princíp rovnosti)⁴ a v čl. 12 ods. 2 (normatív zákazu diskriminácie)⁵. Ustanovenie čl. 12 ods. 2 Ústavy SR má všeobecný, deklaratívny charakter a nie charakter základného ľudského práva a slobody. Jeho použitia je možné sa dovolávať len v spojitosti s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd uvedených v Ústave SR. Relevantným v posudzovanom prípade je čl. 20 ods. 1 Ústavy SR⁶ s čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd⁷.

Podľa právneho názoru Ústavného súdu SR: „*Ústava SR v čl. 20 ods. 1 neustanovuje absolútne rovnaký obsah vlastníckeho práva všetkých vlastníkov ku všetkým veciam, ktoré môžu byť predmetom vlastníctva. Ustanovuje však rovnaký zákonom*

⁴ Čl. 12

(1) *Ludia sú si slobodní a rovní v dôstojnosti a v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.*

⁵ Čl. 12

(2) *Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.*

⁶ Čl. 20

(1) *Každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.*

⁷ Čl. 1

Každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

ustanovený obsah svojho vlastníckeho práva. Z uvedeného vyplýva, že vlastníci druhovo rovnakej veci musia mať rovnaký zákonom ustanovený obsah svojho vlastníckeho práva. „Druhovo rovnaká vec“ sa identifikuje prostredníctvom objektu vlastníctva, ktorým je vec v právnom význame.⁸ Podľa právneho názoru Strediska možno apartmány a byty považovať za druhovo rovnakú vec, a to vzhľadom na samotný účel ich využitia, ktorým je bývanie.

Priame ústavné splnomocnenie na vydávanie všeobecne záväzných nariadení je vyjadrené v čl. 68 Ústavy SR, v zmysle ktorého *„Vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecne záväzné nariadenia.“* Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej ako „zákon o obecnom zriadení“) *„Obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.“* V zmysle § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení *„Vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.“*

Na základe vyššie uvedeného možno uviesť, že všeobecne záväzné nariadenia obce musia byť v súlade s Ústavou SR, a teda aj článkom 12 Ústavy SR, v zmysle ktorého musia rešpektovať princíp rovnosti – k rovnakým situáciám musia pristupovať rovnako a k odlišným odlišne a zaručovať rovnosť s ohľadom na akékoľvek dôvody prípadnej diskriminácie. Právna úprava, ktorá zvýhodňuje určitú skupinu osôb, nemôže byť len z tohto dôvodu označená za takú, ktorá porušuje princíp rovnosti. Zákonodarca však musí zvážiť, či je dôvod na takéto zvýhodnenie, čo je jeho cieľom a medzi takýmto cieľom a v zákone zakotveným zvýhodnením musí byť vzťah primeranosti - proporcionality.⁹ Zákonodarca je v rámci svojej normotvornej činnosti výrazne limitovaný, a to práve obsahom ľudských práv, pričom má povinnosť zaistiť súlad právnej úpravy s ľudskými právami tak, ako sú vymedzené v záväzných vnútroštátnych a medzinárodných prameňoch práva. Princíp proporcionality však nedisponuje absolútnou povahou, len aproximatívnu. V konkrétnom individuálnom prípade je tak úlohou súdov kolizujúce princípy vyvažovať.

⁸ Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. 2. prepracované a doplnené vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019, s. 526 – 527.

⁹ Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 21/2000 zo dňa 15. novembra 2000.

Ústavný súd SR sa vo svojej judikatúre priklonil k rozhodovacej praxi Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorej sa časom ustálil test slúžiaci posudzovaniu zákazu diskriminácie podľa č. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Test poskytuje odpovede na nasledovné otázky:

1. došlo k vyčleneniu porovnateľného jednotlivca alebo skupiny hlavne vo väzbe alebo v spojitosti s výkonom základných práv a slobôd,
2. a to na základe kvalifikovaného kritéria alebo podobného neospravedliteľného dôvodu,
3. pričom vyčlenenie je na príťaž jednotlivcovi alebo skupine a
4. uvedené vyčlenenie nemožno ospravedlniť, pretože buď absentuje dôvod ospravedlnenia (verejný, legitímny záujem), alebo ide o neprimeraný, neproporcionálny zásah.¹⁰

Prvým kritériom je identifikácia komparátora, t. j. osoby alebo skupiny osôb, ktoré sú v porovnateľnej situácii vo vzťahu k dotknutej osobe či skupine osôb. Z pohľadu nároku na vydanie rezidentskej parkovacej karty sú obyvatelia Bratislavy rozdelení na dve skupiny. Prvú skupinu predstavujú obyvatelia, ktorí majú trvalý pobyt v byte v zóne, pre ktorú je parkovacia karta vydaná. Druhú skupinu predstavujú obyvatelia, ktorí majú trvalý pobyt v apartmáne ako nebytovom priestore.

Stredisko zastáva právny názor, že obyvatelia, ktorí majú trvalý pobyt v byte sa nenachádzajú v porovnateľnej situácii s obyvateľmi majúcimi trvalý pobyt v apartmáne z hľadiska nároku na vydanie rezidentskej parkovacej karty, a to z dôvodu právneho vymedzenia a z neho vyplývajúceho rozdielneho využívania a charakteru bytu a apartmánu. Základný rozdiel je práve v právnom vymedzení bytu v zmysle § 43b ods. 4 stavebného zákona, ako aj v zmysle § 2 ods. 1 bytového zákona a jeho určení na trvalé bývanie, na rozdiel od apartmánu podľa § 5 ods. 8 vyhlášky MH SR, ktorý je určený na ubytovanie hostí, teda na prechodné ubytovanie. Predmetné právne určení bytu na trvalé bývanie a apartmánu na prechodné ubytovanie hostí predstavuje zásadný rozdiel medzi bytom a apartmánom z hľadiska právneho vymedzenia, v dôsledku čoho ich nemožno stavať do porovnateľnej situácie vo vzťahu k nároku na vydanie rezidentskej parkovacej karty.

Klient Stredisku zároveň uviedol skutočnosť, že apartmán má v liste vlastníctva označený ako nebytový priestor, pričom nebytový priestor je právne vymedzený v § 2 ods. 3 bytového zákona ako miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu určené na iné účely ako na bývanie. V dôsledku uvedeného právneho vymedzenia nebytového priestoru v zmysle § 2 ods. 3 bytového zákona a bytu v zmysle § 43b ods. 4

¹⁰ Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. 2. prepracované a doplnené vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019, s.132.

stavebného zákona, ako aj v zmysle § 2 ods. 1 bytového zákona podľa právneho názoru Strediska nemožno stavať byt a apartmán do porovnateľnej situácie vo vzťahu k nároku na vydanie rezidentskej parkovacej karty.

Stredisko si zároveň dovoľuje upozorniť na skutočnosť, že apartmány si v rámci projektov normovo vyžadujú nižší počet parkovacích miest ako byty, čo upravuje Slovenská technická norma Projektovanie miestnych komunikácií STN 73 6110/Z1/O1¹¹, v dôsledku čoho nemožno stavať byty a apartmány do porovnateľnej situácie resp. do porovnateľného postavenia z hľadiska nároku na vydanie rezidentskej parkovacej karty.

Z pohľadu druhého kritéria, chráneného dôvodu diskriminácie, nariadenie znevýhodňuje obyvateľov Bratislavy z dôvodu ich trvalého pobytu v apartmáne z hľadiska nároku na vydanie rezidentskej parkovacej karty. Tento dôvod je možné subsumovať pod chránený dôvod iného postavenia. Podradiť pod motív iného postavenia možno rozlišovacie kritériá tak objektívnej, ako aj subjektívnej povahy, ktoré sú buď priamo povahou spojené s explicitne vymedzenými chránenými dôvodmi, alebo predstavujú taký dôvod, na základe ktorého nemožno dospieť k racionálnemu záveru o zákonnosti menej priaznivého zaobchádzania.¹² Napriek tomu, že rozhodnutie jednotlivca mať trvalý pobyt v apartmáne, nie je spojené s vrodenu vlastnosťou človeka, možno ho považovať za následok osobnej voľby jednotlivca.¹³

Tretím kritériom testu proporcionality je posúdenie vzniku ujmy, a teda či je jednotlivcovi alebo skupine osôb právna úprava vyplývajúca z nariadenia na príťaž. Podľa § 4 ods. 3 písm. b) nariadenia osoba, ktorá má trvalý pobyt v byte zaplatí za 1. parkovaciu kartu na byt, ktorá je ročná, 39 eur. Podľa právneho názoru Strediska z nariadenia vyplýva, že osoba, ktorá má trvalý pobyt v apartmáne, má nárok na bonusovú parkovaciu kartu alebo abonentskú parkovaciu kartu.

Nárok na bonusovú parkovaciu kartu má osoba, ktorý má trvalý pobyt na území hlavného mesta a splní podmienky podľa § 16 ods. 1 nariadenia. Bonusová parkovacia karta umožňuje v zmysle § 15 ods. 1 nariadenia bez ďalšej úhrady dočasné parkovanie motorového vozidla s evidenčným číslom, ku ktorému je karta priradená, na parkovacích miestach v zónach s tarifným pásmom B, C, D kumulatívne v rozsahu 120 minút (dvoch hodín) denne. Abonentskú parkovaciu kartu podľa § 19 ods. 1 písm. b) nariadenia vydá prevádzkovateľ žiadateľovi, ktorý je fyzickou osobou, ktorá je vlastníkom nehnuteľnosti

¹¹ Slovenská technická norma Projektovanie miestnych komunikácií STN 73 6110/Z1/O1, dostupná na: [Microsoft Word - Ze STN 73 6110 Z1 O1.doc \(unms.sk\)](#)

¹² Pozri napríklad rozhodnutie vo veci Clift alebo Kiyutin.

¹³ Pozri napríklad rozhodnutie Engel a ďalší. Európsky súd pre ľudské práva v tejto súvislosti uviedol, že dôvody diskriminácie sú vymedzené iba demonštratívne, čo vyplýva zo slovného spojenia „na akomkoľvek dôvode“ („any ground such as“).

v zóne, pre ktorú je parkovacia karta vydaná. Abonentská parkovacia karta podľa § 18 nariadenia umožňuje bez ďalšej úhrady dočasné parkovanie motorového vozidla s evidenčným číslom, ku ktorému je parkovacia karta priradená na parkovacích miestach v zóne, pre ktorú je parkovacia karta vydaná. Cena ročnej abonentskej parkovacej karty je podľa § 4 ods. 3 písm. e) nariadenia v tarifnom pásme A 2000 eur, v tarifnom pásme B 1500 eur, v tarifnom pásme C 1000 eur a v tarifnom pásme D 500 eur.

V zmysle uvedeného je nespochybniteľnou skutočnosťou, že osoba, ktorá má trvalý pobyt v byte zaplatí za 1. parkovacia kartu na byt, ktorá je ročná, menej ako osoba, ktorá má trvalý pobyt v apartmáne a má nárok na bonusovú alebo abonentskú parkovacia kartu. Stredisko zastáva právny názor, že majetková ujma osôb s trvalým pobytom v apartmáne pri zabezpečovaní parkovacej karty je v predmetnom prípade preukázateľná.

Predmetom štvrtého bodu testu diskriminácie je posúdenie, či nie je možné vyčlenenie jednotlivca, prípadne skupiny ospravedlniť, pretože buď absentuje dôvod ospravedlnenia (verejný, legitímny záujem), alebo ide o neprimeraný, neproporcionálny zásah. Zákonodarca môže jednej skupine osôb priznať viac práv, prípadne uložiť viac povinností ako inej skupine osôb iba v prípade, ak je to odôvodnené verejnými hodnotami a ak pri ustanovení práv a povinností zákonodarca nepostupoval so zjavnou svojvôľou.¹⁴ Za diskriminačnú úpravu však možno považovať takú úpravu, ktorá rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom takýto postup zákonodarca nemôže alebo ani nevie rozumne odôvodniť legitímnym cieľom a tým, že tento cieľ sa musí dosahovať práve zvoleným legislatívnym riešením.¹⁵

Pri posudzovanej právnej úprave v nariadení je teda potrebné sledovať legitímny cieľ. Nestačí však tento cieľ sledovať, ale zvolená úprava musí objektívne smerovať aj k realizácii cieľa. Pri posudzovaní legitímneho cieľa podmienky vydania rezidentskej parkovacej karty uvedenej v § 10 ods. 1 písm. b) nariadenia vzťahujúcej sa na trvalý pobyt v byte, sa Stredisko zameralo na zodpovedanie otázky, na základe akého dôvodu sa podmienka vydania rezidentskej parkovacej karty uvedená v § 10 ods. 1 písm. b) nariadenia vzťahuje na trvalý pobyt v byte, pričom sa nevzťahuje na trvalý pobyt rezidentov v apartmánoch ako nebytových priestoroch.

Hlavné mesto v odpovedi Stredisku uviedlo, že práve z dôvodu, že apartmány ako nebytové priestory neslúžia na trvalé bývanie neboli zohľadnené pri priznávaní nároku na vydanie rezidentskej parkovacej karty. Hlavné mesto ďalej uviedlo, že rezidentské parkovanie bolo prijaté v miestach, kde existuje výrazný problém s parkovaním, s cieľom

¹⁴ Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. 2. prepracované a doplnené vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019.

¹⁵ Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 21/2000 zo dňa 15. novembra 2000.

zvýhodniť obyvateľov v daných miestach. Na základe uvedeného odôvodnenia hlavného mesta vychádzajúceho z platnej právnej úpravy vymedzenia bytu a apartmánu ako nebytového priestoru, Stredisko považuje podmienku vydania rezidentskej parkovacej karty uvedenú v § 10 ods. 1 písm. b) nariadenia vzťahujúcu sa na trvalý pobyt v byte za objektívne odôvodnenú.

Záver

Stredisko v predmetnom odbornom vyjadrení posúdilo klientom namietanú diskrimináciu obyvateľov Bratislavy s trvalým pobytom v apartmáne v porovnaní s obyvateľmi s trvalým pobytom v byte, v súvislosti s nárokom na vydanie rezidentskej parkovacej karty. Stredisko v tejto súvislosti vykonalo ústavnoprávny test diskriminácie, na základe ktorého dospelo k záveru, že obyvatelia Bratislavy, ktorí majú trvalý pobyt v byte sa nenachádzajú v porovnateľnej situácii s obyvateľmi majúcimi trvalý pobyt v apartmáne z hľadiska nároku na vydanie rezidentskej parkovacej karty, a to z dôvodu právneho vymedzenia a z neho vyplývajúceho rozdielneho využívania a charakteru bytu a apartmánu. Legitímny cieľ prijatia podmienky vydania rezidentskej parkovacej karty uvedenej v § 10 ods. 1 písm. b) nariadenia vzťahujúcej sa na trvalý pobyt v byte Stredisko považuje v zmysle odôvodnenia hlavného mesta uvedeného v odpovedi za preukázaný. V zmysle vyššie uvedeného Stredisko zastáva právny názor, že prvý a štvrtý bod vykonaného testu diskriminácie neboli splnené, v dôsledku čoho nemožno konštatovať záver, že § 10 ods. 1 písm. b) nariadenia predstavuje porušenie čl. 12 ods. (2) Ústavy SR v spojení s čl. 20 ods. (1) Ústavy SR.

PhDr. Silvia Porubánová
výkonná riaditeľka